

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

”_25_”_червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

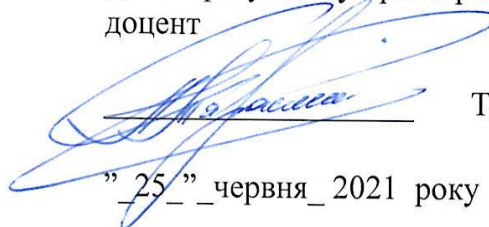
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

”_25_”_червня_2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів,
доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

”_25_”_червня_2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Ударні інструменти»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК 1.3)
Загальний обсяг	9 кредитів ЄКТС (270 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1-3 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент» для профілізації «Ударні інструменти» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

ОЛШІЙНИК Борис Михайлович – заслужений артист України, професор кафедри духових та ударних інструментів

ОЛШІЙНИК Дмитро Борисович – кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри духових та ударних інструментів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від ”_16_” _червня__ 2021 р., протокол № __6__.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДИТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	12
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів-виконавців що володіють специфікою виконавства на всіх різновидах ударних інструментів.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри на ударних інструментах та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК3.Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.

ЗК4.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК9.Здатність працювати автономно.

ЗК10.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК2.Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК3.Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики /.

СК4.Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК5.Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6.Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7.Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8.Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1.Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН2.Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

РН3.Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4.Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5.Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

PH6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

PH7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

PH8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

PH10. Володіти сучасними методами та засобами наукових досліджень у сфері музичного мистецтва, у тому числі, методами роботи з інформацією, методами аналізу даних.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри				
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:			1	2	3	4	
	лекції	Індивідуальні (денна/заочна)	практичні				Кількість тижнів в семестрі							
	15	15	15		15									
Спеціальний клас	1,2	3	4	9	270	90/45	-	90/45	-	180/225	2	2	2	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота (денна/заочна)
				Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
				лекційні	Індивідуальні (денна/заочна)	практичні		
I		6	180	60/30		60/30		120/150
	1	3	90	30/15		30/15		60/75
	2	3	90	30/15		30/15		60/75
II		3	90	30/15		30/15		60/75
	3	3	90	30/15		30/15		60/75

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Твори підвищеної складності. Маримба, вібрафон, мультиперкусія, литаври.

1. Три твори для маримби (оригінальні або в перекладі) 4-ма паличками
2. Один твір Й.С. Баха (в перекладі для маримби).
3. Чотири твори кантиленного та віртуозного характеру для вібрафона 4-ма паличками
4. Два твори для ударної установки соло або у супроводі фортепіано (один з яких на мультиперкусії)
5. Один твір великої форми для литавр соло або у супроводі фортепіано

СТРУКТУРА ЗАНЯТЬ:

Індивідуальні заняття I курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
1	Тема 1	Три твори для маримби (оригінальні або в перекладі) 4-ма паличками	15/7
2	Тема 2	Один твір Й.С. Баха (в перекладі для маримби). Знайомство з різноманітними інтерпретаціями .	15/8
Разом			30/15
2 семестр			
3	Тема 1	Два твори кантиленного та віртуозного характеру для вібрафона 4-ма паличками	15/7
4	Тема 2	Один твір великої форми для литавр соло або у супроводі фортепіано	15/8
Разом			30/15
Всього годин			60/30

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Тема 1	Два твори для ударної установки соло або у супроводі фортепіано (один з яких на мультіперкусії)	15/7
6	Тема 2	Два твори кантиленного та віртуозного характеру для вібрафона 4-ма паличками	15/8
Разом			30/15

Самостійна робота

I курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
1	Тема 1,2	Опрацювання творів для маримби. Ознайомлення з музичною спадщиною композиторів, які писали для маримби.	55/70
2	Підсумковий контроль (екзамен)		5/5
2 семестр			
3	Тема 1,2	Опрацювання виконуваних творів. Знайомство з різноманітними інтерпретаціями .	55/70
4	Підсумковий контроль (екзамен)		5/5
Всього годин			120/150

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Тема 1,2	Робота над втіленням художнього образу програмного репертуару.	45/60
6	Підсумковий контроль (залік)		5/5
4 семестр			
7	Підсумковий контроль (Атестаційний екзамен)		10/10
Всього годин			60/75

Послідовність проходження творів концертної програми визначається викладачем довільно, у залежності від творчого потенціалу та індивідуальних особливостей розвитку студента. Під час навчання викладач повинен враховувати й необхідність охоплення (у межах зазначених розділів) якомога більшої кількості творів різних за змістом, формою та жанрами.

До екзаменів, заліку та атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

Програма випускного атестаційного екзамену на здобуття ступеня «магістр» складається з творів різних стилів і включає:

1. Один твір великої форми для маримби 4-ма паличками
2. Одна віртуозна п'єса для маримби 4-ма паличками;
3. Один твір для вібрафона 4-ма паличками;
4. Один твір для мультіперкусії соло або у супроводі фортепіано;
5. Частина Концерту або Соната для литавр соло або у супроводі фортепіано.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під "суб'єктивним", в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під "об'єктивним" – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це "художнє враження", яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно А (90-100) – найвище художнє враження.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні.

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою, впевнене виконання напам'ять. Володіння правильною технологією виконавського процесу, штриховою технікою, технікою звукоутворення та артикуляцією

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення). Виявлення артистизму, виразовості, дотримання норм сценічної поведінки;

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність.

Задовільно D (64-73), E (60-63) – посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільнє художнє враження (з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – незадовільнє художнє враження (з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку)

Низький ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному екзамені.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література з проблем педагогіки та виконавства на ударних інструментах.

1. Андрєєва О. Інтерпретація ритмів на ударній установці. К.: Музична Україна, 1981. – 80 с.
2. Котоньський В. Інструменти в сучасному оркестрі. К: Музична Україна, 1971. – 59 с.
3. Макиевсий С. Школа современной техники игры на ударной установке. К.: Музична Україна, 2008. – Ч.1.– 111 с.
4. Blades J. Dean J. How to Play Drums: Everything You Need to Know to Play, New York: St. Martin's Press, 2002. – 112 p.
5. Brown T/A/ History and Analisis of jazz Drumming to 1942. University Michigan, 1976. – 150 p.
6. Burton G. Evolution of Mallet Techniques // Percussionist. 1973. Vol. 10. No. 3. P. 30-36.
7. Chapin J. Speed, Power, Control, Endurance. CD [Відео школа] - N. Y., 1992
8. Chapin J. Advanced techniques for the modern drummer, New York: 25N.Y.– 56 p.
9. George Lawrence Stone [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://barabany.com/2011/08/george-lawrence-stone/>
10. Musser, Clair Omar [Електронний ресурс] / режим доступу: www.en.wikipedia.org/wiki/clair_omar_Masser
11. Mayer J. Secret Weapons for the Modern Drummer. [Відео школа] - N. Y., 2007.
12. Snare drum technique - a baseline approach to playing the snare drum [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.snarescience.com/articles/snare-technique.html>
13. Stick Control for Snare Drummers [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://barabany.com/2011/08/stick-control-for-snare-drummers/>
14. Stone G. Accents and Rebounds: For the Snare Drummer, Boston: George B. Stone & Son, 1961- 46 p.
15. Stone G. Stick Control: For the Snare Drummer, BN Publishing, 2012. – 54 p.
16. Weckl D. Back to Basics. [Відео школа] - N. Y., 1988.
17. Weckl D. Natural Evolution DVD № 1, How to Develop Technique. [Відео школа] - N. Y., 2003.
18. Stevens L. H. The Method of Movement for Marimba with 590 exercises. Elberon, New Jersey: Keyboard Percussion Publications, 1990. 109 p.
19. Zeltsman N. Traditional Four-Mallet Grip // Percussive Notes. Aug. 1995. P. 50-54.
20. Zirkle Th. A. Developing a Four-Mallet Marimba Technique; a Brief History of Four- Mallet Technique. Louisiana State University Press, 2003. 164 p.

ПРОПОНОВАНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК

Маримба

Саммут Е.	Зірка Пяццоли
Пяццола	Лібертанго
Глассок Л.	Лидека для маримби соло
Чапелъ Р.	Стилi
Мійо Д.	Концерт для маримби і вібрафона
Розаріо Н.	Концерт
Станкович Є.	Соната “Амазонка”
Суейоші Я.	Міраж
Мійоші А.	Torse III
Серрі Д.	Рапсодія
Скуг Д.	Вода і вогонь
Абе К.	Маленькі вікна
	Варіації на дитячі пісні
	Вітер з бамбукового гаю
Жівкович Н.	Ілляш
	Ультиматум

Вібрафон

Жівкович Н.	Sominiêito
Джарет К.	In you Quiet Place
Лябор П.	Nereide
Нельсон С.	На льоду
Шулау А.	Winter Graund
Розауро Н.	Vem-vindo

Мультиперкусія

Делансі Ч.	Любов до “Історії солдата”
Кажлаєв М.	Порив
Балісса Ж.	Концертiно (1,2,3 ч.)
Жоліве А.	Концерт для ударних
Лабедер Х.	Чотири голоси
Мійо Д.	Концерт для ударних

Литаври

Палієв Д.	П’ять п’єс з народних сцен
Чіроні	Соната для литавр і ф-но
Квістад Д.	Концерт для литавр з оркестром
Вайнбергер	Концерт (1,2,3,4 ч.)

Шінстайн Д.
Джонс К.

Тімполеро
Сонатина для литавр соло

ДОПОМІЖНА

(етюди, вправи)

Купинський К.
Стойко Й.
Рубал Р., Шварц О.
Осадчук В.
Сковера А.
Палієв Д.

Школа гри на ударних інструментах
Школа для ударних інструментів
Школа для ударних інструментів
Етюди для литавр
70 етюдів
Школа гри на ударних інструментах